

Anketa o računovodstvu i finansijskom izveštavanju PEMPAL Trezorske ZP

Anketa je organizovana na inicijativu Trezorske zajednice prakse i osmišljena je da prikupi odgovarajuće informacije iz svih zemalja predstavljenih u TZP u vezi sa glavnim osobinama računovodstva u javnom sektoru i sistemom izveštavanja, kao i napretkom reformi u svakoj od zemalja.

Anketa je započela sa prikupljanjem odgovora 7.oktobra. Rok je bio 22.oktobar 2012.

Anketa je sprovedena na 3 jezika: engleskom, ruskom i bosanskom.

Linkovi ka on line verzijama ankete -

Bosanski - <http://www.surveymonkey.com/s/XSZT5S3>

Ruski - <http://www.surveymonkey.com/s/RMPKD5Y>

Engleski - <http://www.surveymonkey.com/s/7FPZB5X>

Poziv za učešće u anketi je poslat svim zemljama - članicama TZP. Predstavnici 18 zemalja popunili su upitnik u elektronskom formatu. Albanija, Azerbejdžan, Belorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Gruzija, Kazahstan, Republika Kirgistan, Makedonija, Moldavija, Rusija, Srbija, Tadžikistan, Turska, Ukrajina i Uzbekistan.

Ovde smo analizirali svih 18 odgovora - jedan iz svake zemlje.

Anketa se sastojala od 39 pitanja.

INFORMACIJA

Zemlja	Puno ime	Zvanje ispitanika
Albanija	Mimoza Pilkati	Direktor trezorskog poslovanja
Azerbejdžan	Vugar Abdullaev	Zamenik direktora Državne agencije za trezor
Belorusija	Andrey Narchuk	Rukovodilac IT službe
Bosna i Hercegovina	Nena Crnić	Rukovodilac odeljenja za trezor
Bugarska	SVETLA KOSTOVA;TSVETANKA CHIPEVA	Direktor Uprave za trezor
Hrvatska	Mladenka Karačić	Rukovodilac državne službe za računovodstvo
Gruzija	David Tckvevava	Zamenik rukovodioca Službe za trezor Gruzije
Kazahstan	Zaifun Ernazapova	Pomoćnik direktora odeljenja za računovodstvo, reviziju i metodologiju finansijskog izveštavanja MF
Republika Kirgistan	Umutjan Mominovich Amanbaev	Rukovodilac Odeljenja centralnog trezora MF za konsolidaciju izveštaja
Makedonija	Bari Iseni	Rukovodilac jedinice za budžetsko računovodstvo
Moldavija	Anjela Voronin	Pomoćnik direktora Državnog trezora MF
Crna Gora	Boris Buskovic	Pomoćnik ministra za trezor
RF	Anton Dubovik	Zamenik rukovodioca sektora za budžetsko računovodstvo i izveštavanje
Srbija	Valentina Ivaniš	Pomoćnik direktora za finansije, izveštavanje i kontrolu
Tadžikistan	Rustam Boboev	Koordinator ПМУГФ
Turska	Atila Tuncer	Šef sektora
Ukrajina	Natalia Sushko	Rukovodilac sektora za metodologiju budžetiranja, računovodstva i izveštavanja Državne službe za trezor
Uzbekistan	NUMON RUSTAMOVICH DJURAYEV	Glavni ekonomista

**DEO A. OPŠTE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVU I SISTEMU IZVEŠTAVANJA
U JAVNOM SEKTORU**

2. Koje agencije i institucije čine deo javnog sektora u vašoj zemlji?

Zemlja	Institucije (budžetske) centralne vlade	Agencije koje upravljaju javnim vanbudžetskim sredstvima	statutorna tela	Lokalne vlasti	Institucije opštine (budžetske)	Javna finansijska i nefinansijska preduzeća	ostalo
Albanija	x	X	X	X	X		
Azerbejdžan	x	X			X	X	
Belorusija	x	X		X	X	X	
Bosna i Hercegovina	x		X	X	X	X	Agencije koje su osnovali organi izvršne vlasti u skladu sa zakonom i koje se finansiraju iz budžeta
Bugarska	x	X	X	X	X	X	Sektor državne uprave u BG je sektor "državne uprave" ESA 95 prema Aneksu A Uredbi Saveta (EK) Br 2223/96
Hrvatska	X	X	X	X	X		
Gruzija	X		X	X	X	x	
Kazahstan	X				X		Sva državna tela koja funkcionišu po osnovu republičkog i lokalnog budžeta
Republika Kirgistan	X	X		X	X	x	
Makedonija	X	X	X	X	X	x	
Moldavija	X	X	X	X	X		
Crna Gora	X	X	X	X	X	x	
RF	X	X	X	X	X		
Srbija	X		X	X	X		
Tadžikistan	X	X	X	X	X	x	
Turska	X	X	X	X	X		
Ukrajina	X	X	X	X	X		
Uzbekistan	X	X			x		

3. Da li vaša zemlja ima set zvaničnih kriterijuma za klasifikaciju institucija po pripadnosti javnom sektoru?

Svih 18 zemalja (100%) je odgovorilo. 10 (55%) zemalja imaju set zvaničnih kriterijuma za klasifikaciju institucija koje pripadaju javnom sektoru.

Zemlja	Da	Ne
Albanija	x	
Azerbejdžan		x
Belorusija		x
Bosna i Hercegovina	x	
Bugarska	x	
Hrvatska	x	
Gruzija	x	
Kazahstan	x	
Republika Kirgistan		x
Makedonija	x	
Moldavija		x
Crna Gora		x
RF		x
Srbija		x
Tadžikistan	x	
Turska	x	
Ukrajina	x	
Uzbekistan		x

4. Međunarodna praksa se zasniva na principu da računovodstvene politike i standardi specifični za javni sektor pokrivaju sve institucije javnog sektora, osim finansijskih i nefinansijskih preduzeća (za koja se pretpostavlja da su pokrivena računovodstvenim standardima primenljivim na privatni sektor). Da li je to slučaj u vašoj zemlji?

Dato je 100 % odgovora. 15 zemalja (83.3%) odgovorilo je sa "da".

Zemlja	Da	Ne. Molimo da objasnite odstupanja od navedenog principa
Albanija		Ne postoji politika računovodstva za sektor državne uprave. Ona je u fazi razvoja.
Azerbejdžan	X	
Belorusija	X	
Bosna i Hercegovina	X	
Bugarska	X	
Hrvatska	X	
Gruzija	X	F
Kazahstan		Prema zakonu RK o "računovodstvu i finansijskom izveštavanju", entiteti od javnog interesa koriste IPSAS; prema Zakonu o budžetu RK od 1.januara 2013, sve državne institucije će morati da imaju računovodstvo i finansijsko izvšetavanje u skladu sa IPSAS i obračunskim metodom
Republika Kirgistan		Postojeći Kontni plan i metodologija za njegovo korišćenje obuhvataju sve državne institucija finansirane iz budžeta. Od 2013, biće implementiran jedinstveni kontni plan za javni sektor.
Makedonija	X	
Moldavija	X	
Crna Gora	X	
RF	X	
Srbija	X	
Tadžikistan	X	
Turska	X	
Ukrajina	X	
Uzbekistan	X	

5. Koje izdanje priručnika opšte finansijske statistike (GFS) se koristi u vašoj zemlji za izradu finansijskih izveštaja za MMF?

Dato je 100 % odgovora.

GFS 2001 se koristi u 15 zemalja (83/3%).

GFS 1986 se koristi u 2 zemlje (11.1%)

Zemlja	GFS 2001	GFS 1986	GFS se ne koristi (objasniti, koji standard izveštavanja se koristi)
Albanija			To je kombinacija GFSM 2001 i GFSM 1986
Azerbejdžan	X		
Belorusija	X		
Bosna i Hercegovina	X		
Bugarska	X		
Hrvatska	X		
Gruzija	X		
Kazahstan	X		
Republika Kirgistan	X		
Makedonija		x	
Moldavija	X		
Crna Gora	X		
RF	X		
Srbija	X		
Tadžikistan	X		
Turska	X		
Ukrajina		x	
Uzbekistan	X		

6. Navedite koji računovodstveni metod u vašoj zemlji koristi svaka od navedenih institucija:

Dato je 100 % odgovora.

	<i>Gotovinsko računovodstvo</i>	Obračunsko računovodstvo	Modifikovano gotovinsko ili obračunsko	<i>Nije primenljivo</i>
Trezor (ministarstvo finansija) u izvršenju javnog budžeta	11 (61.1%) Belorusija, Hrvatska, Gruzija, Kazahstan, Republika Kirgistan, Makedonija, Moldavija, RF, Srbija, Tadžikistan, Uzbekistan		7 (38.8%) Albanija, Azerbejdžan, B&H, Bugarska, Crna Gora, Turska, Ukrajina	
tela zadužena za lokalne budžete	10 (55.5%) Belorusija, Gruzija, Kazahstan, Republika Kirgistan, Makedonija, Crna Gora, RF, Srbija,	1 (5.5%) Azerbejdžan	7 (38.8%) Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska,	

	Tadžikistan, Uzbekistan		Moldavija, Turska, Ukrajina	
budžetske institucije	3 (16.7%) Kazahstan, Makedonija, Srbija,	3 (16.7%) Azerbejdžan, Gruzija, RF	12 (66.6%) Albanija, Belorusija Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Republika Kirgistan, Moldavija, Crna Gora, Tadžikistan, Uzbekistan, Turska, Ukrajina	
Agencije zadužene za izvršavanje budžeta socijalnog osiguranja	6 (33.3%) Gruzija, Makedonija, Crna Gora RF Srbija Tadžikistan	4 (22.2%) Albanija, Azerbejdžan, Kazahstan, Moldavija	5 (27.8%) Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Republika Kirgistan, Ukrajina	1 (5.5%) Turska
Agencije zadužene za izvršavanje budžeta zdravstvenog osiguranja	3 (16.7%) Makedonija, RF Srbija	5 (27.8%) Albanija, Azerbejdžan, Kazahstan, Moldavija, Crna Gora	4 (22.2%) Bosna i Hercegovina Bugarska Hrvatska, Republika Kirgistan	3 (16.7%) Gruzija, Tadžikistan, Turska
Druge institucije javnog sektora	1 (5.5%) Uzbekistan (državna nebudžetska i specijalizovana sredstva)	5 (27.8%) Albanija (druge institucije javnog sektora su one koje su van sektora državne uprave), Azerbejdžan, Srbija, Gruzija, (neprofitna preduzeća) Kazahstan (entiteti od javnog interesa - finansijske organizacije (sa izuzetkom pravnih lica sa jedinom aktivnošću - organizacijom menjačkih poslova), akcionarska društva (sa izuzetkom neprofitnih), organizaacije za razvoj ruda (sa izuzetkom onik koje razvijaju zajedničke komercijalne minerale) i preduzeća koje finansira država i državna preduzeća osnovana na pravu ekonomske kompetencije)	4 (22.2%) Crna Gora, Republika Kirgistan, Bosna i Hercegovina, Hrvatska,	1 (5.5%) Turska

7. Za institucije koje koriste modifikovani gotovinski ili obračunski način molimo navedite koje dodatne informacije se unose u izveštaj pored toka novca (npr. obaveze, potraživanja za poreski prihod, itd)

Dato je 14 odgovora (77.8%)

Zemlja	
Albanija	Troškove odobrava trezor
Azerbejdžan	Obaveze, potraživanja
Belorusija	Obaveze za budžetska plaćanja, obaveze nakon izvršenog posla (usluga), obračunavanje naknada, itd.
Bosna i Hercegovina	Prihod od finansijske i nefinansijske imovine, troškovi finansijske i nefinansijske imovine, prihodi od pozajmljivanja i troškovi otplate dugova.
Bugarska	Budžetski korisnici (GG) primenjuju obračunsko računovodstvo. Jedini izuzeci u doslednoj primeni obračunske metode su: kod budžetskih korisnika deprecijacija se trenutno ne obračunava i porezi i socijalni doprinosi se objavljuju na gotovinskoj osnovi (za svrhe obaveštavanja primenjuje se pristup vremenskog prilagođavanja). Sve ostale transakcije i promene u prihodima, rashodima, aktiva i pasiva budžetskih korisnika se objavljuju na obračunskoj osnovi, a za svrhe izvršenja budžeta se takođe predstavljaju na gotovinskoj osnovi u gotovinskim izveštajima o gotovinskom izvršenju budžeta.
Hrvatska	U Hrvatskoj se koristi modifikovani obračunski princip, prema kojem se troškovi prepoznaju po obračunu, a prihodi po prikupljanju i raspoloživosti. Troškovi za nabavku nefinansijske imovine se prepoznaju u potpunosti u momentu nabavke. Jedan od finansijskih izveštaja je platni bilans u koji je uključena aktiva, pored potraživanja i pasive.
Gruzija	obaveze, aktiva, realni prihodi i rashodi, neto vrednost imovine, profit/gubitak, promena aktive /obaveza usled ekonomskih fenomena
Kazahstan	
Republika Kirgistan	Finansijska i nefinansijska imovina, obaveze
Makedonija	
Moldavija	Obaveze, imovina
Crna Gora	obaveze
RF	
Srbija	
Tadžikistan	Budžetsko izveštavanje, obaveze i potraživanja, izveštaj o kvalitativnom i kvantitativnom sastavu radnika računovodstva, izveštaj o planu učinka za kadrove javne administracije, izveštaj o nedostacima i proneveri imovine i materijalnih sredstava, izveštaj o transakcijama imovinom i materijalnim sredstvima.
Turska	Budžetski prihod i potrošnja su na gotovinskoj osnovi dok su ostale transakcije na obračunskoj osnovi
Ukrajina	Nacionalni dug i računovodstvo obaveza se vrši na bazi obračunskog metoda
Uzbekistan	"Stvarni troškovi" i finansijski rezultati su indikovani

8. Kako se informacije o budžetskom prihodu registruju u računovodstvenom sistemu Trezora u vašoj zemlji?

9. Kako se informacije o budžetskom rashodu registruju u računovodstvenom sistemu Trezora u vašoj zemlji?

Zemlja	Informacija o budžetskom prihodu		Informacija o budžetskom rashodu			
	kako se prihod obračunava	kako se prikuplja gotovina	Sa prispećem obaveza	Po prijemu robe i usluga	Po obračunu potraživanja	Po izvršenju plaćanja (ček ili bankovni transfer)
Albanija		x			x	
Azerbejdžan		x	x	x	x	X
Belorusija		x				X
Bosna i Hercegovina		x			x	
Bugarska	x		x	x	x	X
Hrvatska		x		x	x	
Gruzija		x				X
Kazahstan		x				X
Republika Kirgistan		x				X
Makedonija		x				X
Moldavija		x				X
Crna Gora		x				X
RF		x				X
Srbija		x				X
Tadžikistan		x				X
Turska		x				X
Ukrajina		x				X
Uzbekistan		x	x		x	X
	1 (5.5%)	17 (94.4%)	3 (16,7%)	3 (16.7%)	6 (33.3%)	15 (83.3%)

10. Ako budžetske institucije ne koriste obračunsko računovodstvo, da li postoje planovi da se obračunsko računovodstvo usvoji u budućnosti?

Dato je 14 odgovora (77.8%).

Zemlja	Reforme za usvajanje obračunskog računovodstva su već otpočele	Reforme za usvajanje obračunskog računovodstva su planirane i postoji obuhvatan plan implementacije	Reforme za usvajanje obračunskog računovodstva su planirane, ali ne postoji obuhvatan plan implementacije	Nisu planirane reforme za usvajanje obračunskog računovodstva
Albanija		x		
Azerbejdžan				
Belorusija			x	
Bosna i Hercegovina			x	
Bugarska				
Hrvatska			x	
Gruzija	x			
Kazahstan	x			
Republika Kirgistan			x	
Makedonija			x	
Moldavija			x	
Crna Gora			x	
RF				
Srbija			x	
Tadžikistan			x	
Turska				
Ukrajina	x			
Uzbekistan				x
	3 (16.7%)	1 (5.5%)	9 (50%)	1 (5.5%)

11. Koja zvanična dokumenta utvrđuju ključne principe računovodstva i finansijskog izveštavanja u javnom sektoru u vašoj zemlji?

Zemlja	
Albanija	Instrukcije ministra finansija u saradnji sa Nacionalni Savetom računovodstva
Azerbejdžan	Statut računovodstva
Belorusija	Zakon RB o "računovodstvu i izveštavanju"
Bosna i Hercegovina	Pravilnik od računovodstvu, računovodstvenoj politici i računovodstvene procene za budžetske korisnike, pravilnik o implementaciji međunarodnih računovodstvenih standarda u javnom sektoru, pravilnik o finansijskom izveštavanju za korisnike budžetskih prihoda republike, opština i gradova i fondova.
Bugarska	Zakon o računovodstvu; Jedinствена budžetska klasifikacija; Jedinствени kontni plan za budžetske korisnike; Posebne smenice ministra finansija za primenu nacionalnih računovodstvenih standarda od strane budžetskih korisnika; smernice ministra finansija o izveštavanju budžetskih korisnika na gotovinskoj i obračunskoj osnovi.
Hrvatska	Zakon o budžetu, Pravilnik o budžetskom računovodstvu i računovodstvenom planu, pravilnik o finansijskom izveštavanju u budžetskom računovodstvu.
Gruzija	Zakon o računovodstvu, odluke MF
Kazahstan	Zakon o budžetu Republike Kazahstan, rezolucija Vlade Republike Kazahstan, nacionalni standardi razvijeni u skladu sa IPSAS i obračunskom metodom
Republika Kirgistan	Uredba o organizaciji i izvršenju računovodstva u budžetskim institucijama, instrukcije centralnog trezora o računovodstvu i izveštavanju
Makedonija	Zakon o budžetskom računovodstvu i budžetskim korisnicima
Moldavija	Zakon o računovodstvu, instrukcije MF
Crna Gora	Zakon o budžetu, uredba o jedinstvenoj klasifikaciji računa, uredba o izveštavanju

RF	Zakon o budžetu RF; Zakon o računovodstvu; Naredba MF RF od 12.01.2010, Br. 157H «o odobrenju jedinstvenog kontnog plana računovodstva za organe vlade i lokalne samouprave, tela koja upravljaju nebudžetskim sredstvima, državne akademije nauka, državne (opštinske) institucija i instrukcije za njegovu primenu ». Naredba MF RF od 12.06.2010, Br. 162H «O odobrenju kontnog plana budžetskog računovodstva i instrukcije za njegovu primenu »; Naredba MF RF od 16.decembra 2010, Br. 174H "O odobrenju kontnog plana računovodstva budžetskih jedinica i instrukcije za njegovu primenu "; Naredba MF RF od 23. decembra 2010, Br. 183H "O odobrenju kontnog plana računovodstva autonomnih institucija i instrukcije za njegovu primenu"; Naredba MF RF od 12.21.2011, Br. 180H «O odobrenju uputstva za proceduru upotrebe budžetske klasifikacije RF"; Naredba MF RF od 12.15.2010, Br. 173H «O odobrenju korišćenja primarnog računovodstvenog dokumenta i evidencije od strane vlade i lokalne samouprave, tela koja upravljaju državnim nebudžetskim sredstvima, državne akademije nauka, državne (opštinskih) institucija i metodoloških instrukcija za njihovu primenu »; Naredba MF RF iz 28. decembra 2010, Br 191H "O odobrenju instrukcije za proceduru godišnjeg, kvartalnog i mesečnog izveštavanja o izvršenju budžeta u budžetskom sistemu RF"; Naredba MF RF iz 25. marta 2011, Br. 33H "O odobrenju instrukcije za proceduru godišnjeg i kvartalnog izveštavanja državnog (opštinskog) budžeta i autonomnih institucija ".
Srbija	Zakon o budžetskom sistemu
Tadžikistan	Zakoni i normativna pravna akta.
Turska	Zakon br. 5018 o upravljanju javnim finansijama i kontroli
Ukrajina	Zakon Ukrajine o "računovodstvu i finansijskom izveštavanju u Ukrajini "
Uzbekistan	26 zvanično usvojenih pravnih akata, uključujući Zakon Uzbekistana "o računovodstvu", Naredbu MF "O odobrenju instrukcije o računovodstvu budžetskih korisnika".

12. Da li vaša zemlja već ima ili je u fazi razvoja zvaničnih računovodstvenih standarda u javnom sektoru? Dato je 100% odgovora

Zemlja	Standardi su u potpunosti razvijeni i odobreni	Standardi su u fazi razvoja, delimično odobreni	Standardi su u fazi razvoja, ali nema odobrenih standarda	Postoje planovi da se razvijaju planovi u budućnosti ali se još nije počelo	Nema raspoloživih standarda i nema planova za njihov razvoj	Ostalo (molimo navedite)
Albanija	x					
Azerbejdžan	x					
Belorusija		x				
Bosna i Hercegovina						Standardi su većinom razvijeni i sprovedeni, ostala su još 4 standarda (MRSJS 23, MRSJS 28, MRSJS 29 i MRSJS 30), i oni će biti primenjeni od 1. januara 2013.
Bugarska						Posebne smernice ministra finansija za primenu nacionalnih računovodstvenih standarda budžetskih korisnika su u skladu sa okvirom ESA95. Imajući u vidu posvećenost vlade da se uskladi sa ESA 95 i GFSM 2001 principima, konceptima i zahtevima računovodstva, direktna primena IPSAS nije opcija, naročito pre usklađivanja postojećih razlika između IPSAS i ESA 95 i okvira GFSM 2001. Jedini praktičan pristup jeste da se uvrste neki od IPSAS zahteva, koji su dosledni sa ESA 95 i GFSM 2001 principima i pravilima. Računovodstveni okvir ESA 95 trebalo bi da bude vodeći u razvoju državnih standarda računovodstva. Pored toga, član 3 Direktive 2011/85 eksplicitno zahteva da državni sistemi računovodstva zemalja članica budu u stanju da generišu podatke u skladu sa metodologijom ESA 95.
Hrvatska				x		
Gruzija				x		
Kazahstan	x					
Republika Kirgistan			x			
Makedonija		x				
Moldavija				x		
Crna Gora				x		
RF			x			
Srbija		x				
Tadžikistan				x		
Turska		x				
Ukrajina	x					
Uzbekistan			x			
	4 (22.2%)	4 (22.2%)	3 (16.7%)	5 (27.8%)	0	2 (11.1%)

13. Da li su postojeći (ili potencijalni) standardi povezani sa međunarodnim računovodstvenim standardima u javnom sektoru (IPSAS)?

Dato je 16 odgovora (88.9%)

Zemlja	u potpunosti su podudarni (međunarodni standardi se koriste bez menjanja kao nacionalni standardi)	nacionalni standardi su razvijeni (u fazi su razvoja) na osnovu međunarodnih standarda sa nekim izmenama	nacionalni standardi nisu povezani sa međunarodnim standardima
Albanija		x	
Azerbejdžan		x	
Belorusija			X
Bosna i Hercegovina	x		
Bugarska			
Hrvatska		x	
Gruzija		x	
Kazahstan	x		
Republika Kirgistan	x		
Makedonija	x		
Moldavija			
Crna Gora		x	
RF		x	
Srbija		x	
Tadžikistan		x	
Turska		x	
Ukrajina		x	
Uzbekistan		x	
	4 (22.2%)	11 (61.1%)	1 (5.5%)

14. Molimo da obezbedite sledeće podatke da opišete napredak sa razvojem standarda

Zemlja	ukupan broj odobrenih standarda	broj razvijenih standarda	ukupan broj planiranih standarda
Albanija	14		
Azerbejdžan	24		
Belorusija	12	15	20
Bosna i Hercegovina	30		
Bugarska			
Hrvatska			
Gruzija			31
Kazahstan	31 odobreni nacionalni standard Kazahstana poklapa se sa 31 standardom IPSAS. Standard 32 " Aranžman koncesije usluga: donator" razvijen je oktobra 2011, od strane IFAC IPSAS odbora i stupiće na snagu 1. januara 2014.	31	32
Republika Kirgistan			
Makedonija	IPSAS na gotovinskoj osnovi		IPSAS na obračunskoj osnovi
Moldavija			
Crna Gora	/	/	/
RF			
Srbija	1	1	
Tadžikistan			
Turska	20	20	26

Ukrajina	19	19	19
Uzbekistan			13

15. Da li je Kontni plan trenutno u upotrebi u javnom sektoru povezan sa ekonomskim segmentom budžetske klasifikacije?

16. Ako je kontni plan koji se koristi u javnom sektoru povezan sa ekonomskim segmentom, kako se ta povezanost obezbeđuje?

Zemlja	Da li je Kontni plan trenutno u upotrebi u javnom sektoru povezan sa ekonomskim segmentom budžetske klasifikacije?			
	Ne	Da (kako se ova veza obezbeđuje)		
		direktna veza	tabele tranzicije/mapiranja	druge veze
Albanija		x		
Azerbejdžan			x	
Belorusija	x			
Bosna i Hercegovina		x		
Bugarska			x	
Hrvatska		x		
Gruzija			x	
Kazahstan				X
Republika Kirgistan		x		
Makedonija		x		
Moldavija			x	
Crna Gora		x		
RF		x		
Srbija		x		
Tadžikistan				Šifra Kontnog plana je proširenje šifre ekonomskog segmenta
Turska		x		
Ukrajina	x			
Uzbekistan	x			
		9 (50%)	4 (22.2%)	2 (11.1%)
	3 (16.7%)	15 (83.3%)		

17. Da li se u vašoj zemlji sastavlja jedinstveni konsolidovani finansijski izveštaj za javni sektor?

Zemlja	Da	Ne
Albanija	x	
Azerbejdžan	x	
Belorusija	x	
Bosna i Hercegovina	x	
Bugarska	x	
Hrvatska	x	
Gruzija		X
Kazahstan		X
Republika Kirgistan		X
Makedonija	x	
Moldavija	x	
Crna Gora	x	
RF	x	
Srbija	x	
Tadžikistan	x	
Turska	x	
Ukrajina		X
Uzbekistan	x	
	14 (77.8%)	4 (22.2%)

Na sledećih šest pitanja odgovorilo je onih 14 zemalja koje su odgovorile sa "da" na prethodno pitanje.

18. Da li finansijski izveštaji obuhvataju sve entitete koji su deo javnog sektora? (da, ne)

Zemlja	Da	Ne (molimo navedite izuzetke)
Albanija		Statutorna samofinansirajuća tela, javna nefinansijska i finansijska preduzeća
Azerbejdžan		Sa izuzetkom državnih korporacija
Belorusija		Entiteti koji se finansiraju iz državnog budžeta, opštinski entiteti finansirani iz budžeta, ostale finansijske institucije
Bosna i Hercegovina	x	
Bugarska		Javna finansijska i nefinansijska preduzeća, investicije prepoznate korišćenjem metode kapitala
Hrvatska	x	
Makedonija		Finansijski izveštaji uključuju obavezni budžet (ministarstva, agencije, biro...). Socijalni fondovi i državna agencija za puteve
Moldavija	x	
Crna Gora	x	
RF	x	
Srbija		Državne korporacije
Tadžikistan	x	
Turska	x	
Uzbekistan	x	
	8	6

19. Koja računovodstvena osnova se koristi za finansijske izveštaje?

Zemlja	gotovinska	obračunska	modifikovana gotovinska ili obračunska
Albanija			X
Azerbejdžan	x		
Belorusija	x		
Bosna i Hercegovina			X
Bugarska			X
Hrvatska			X
Makedonija	x		
Moldavija	x		
Crna Gora			X
RF		x	
Srbija	x		
Tadžikistan	x		
Turska			X
Uzbekistan			X
	6	1	7

20. Da li finansijski izveštaji sadrže:

Zemlja	izjave o prihodi ma i rashodi ma	poređe nje rashoda naspra m budžeta	platni bilans	izveštaj o toku novca	druge informacije (navesti)
Albanija	x		x	x	Promene u izveštaju o neto aktivni (sopstvenom kapitalu), opis računovodstvene politike i beleška o neslaganju finansijskih izveštaja
Azerbejdžan	x	x			X
Belorusija	x				
Bosna i Hercegovina	x	x		x	Pregled obaveza, potraživanja i izvora, funkcionalna klasifikacija troškova i neto trošak nefinansijske imovine. Struktura i broj zaposlenih
Bugarska		x	x	x	Beleške u finansijskim izveštajima (rezime značajnih računovodstvenih politika i druga informativna objašnjenja). Izveštaji o toku novca za budžetske korisnike su kreirani naročito za svrhe gotovinskog izvršenja budžeta. Format ovih izveštaja je potpuno različit od izveštaja o toku novca u skladu sa IPSAS i jedan od glavnih ciljeva jeste da se meri budžetski deficit/suficit na gotovinskoj osnovi.
Hrvatska	x		x	x	Izveštaj o troškovima po funkcijama i klasifikacijama, izveštaj o promenama u vrednosti i obimu imovine. Beleške
Gruzija	x	x	x	x	x
Makedonija	x	x		x	X
Moldavija	x	x	x	x	Pismo objašnjenja
Crna Gora	x	x		x	Izveštaji o implementaciji planiranih aktivnosti, izveštaj o strukturi prihoda, itd
RF	x	x	x	x	Raspodela suverenog fonda blagostanja; međubudžetski prenos isplata; isplata specijalnih fondova; postavljanje budžeta na štedne račune, itd.
Srbija	x	x		x	X
Tadžikistan	x	x	x	x	
Turska	x		x		
Ukrajina	x	x	x	x	Informacija o poziciji duga subjekata u javnom sektoru
Uzbekistan	x	x	x	x	Izveštaj o nefinansijskom toku imovine
	13 (15)	10 (12)	8(10)	11 (13)	11 (13)

21. Da li su finansijski izveštaji predmet revizije od strane Vrhovne revizorske institucije (SAI)?

22. Da li su finansijski izveštaji (i izveštaji revizije, ako je primenljivo) stavljeni na raspolaganje javnosti, npr. objavljeni na internetu?

Zemlja	Da li su finansijski izveštaji predmet revizije od strane Vrhovne revizorske institucije (SAI)?		Da li su finansijski izveštaji (i izveštaji revizije, ako je primenljivo) stavljeni na raspolaganje javnosti, npr. objavljeni na internetu?		
	Da	Ne	Da	Ne	Komentar
Albanija	x		x		
Azerbejdžan	x		x		
Belorusija		x	x		Samo odabrani podaci se objavljuju
Bosna i Hercegovina	x		x		
Bugarska	x		x		Prema Zakonu o godišnjem državnom budžetu: § 26. (1) Budžetski korisnici dužni su da objavljuju informacije godišnjeg finansijskog izveštaja na internetu, prateći proceduru, metode i vremenske okvire, koje uspostavlja ministar finansija, u saglasnosti sa predsednikom Nacionalne revizorske institucije. (2) Informacije iz godišnjih finansijskih izveštaja moraju se objaviti na internetu zajedno sa izveštajem revizije i/ili mišljenjem revizije koje daje Nacionalna revizorska institucija, prema članu 53 Zakona o nacionalnoj revizorskoj instituciji.
Hrvatska	x			x	Polugodišnji i godišnji izveštaj o izvršenju državnog budžeta se objavljuju na internetu i u Službenom listu. Zakon o budžetu predviđa obavezu polugodišnjeg i godišnjeg izveštavanja o izvršenju budžeta za lokalne i regionalne jedinice samouprave.
Makedonija	x		x		
Moldavija	x		x		
Crna Gora	x		x		
RF	x		x		
Srbija	x		x		
Tadžikistan		x	x		Na zvaničnom vebasjtu MF RT
Turska	x		x		
Uzbekistan	x		x		Objavljuju se ali u štampanom obliku
	12	2	13	1	5

23. Koji je računovodstveni period za koji su dostupni najskoriji finansijski izveštaji?

Zemlja	Računovodstveni period
Albanija	Kalendarska godina, kumulativni podaci za sadašnji i prethodni period (u dve kolone)
Azerbejdžan	
Belorusija	9 meseci 2012
Bosna i Hercegovina	Za 2011.
Bugarska	2011
Hrvatska	Poslednji finansijski izveštaj je sačinjen i pokriva period 1-6/2012. Trenutno je u fazi izrade finansijski izveštaj koji pokriva period 1-9/2012. Polugodišnji izveštaj o izvršenju državnog budžeta, koji je nedavno usvojen u nacionalnom parlamentu, uskoro će biti objavljen.
Makedonija	
Moldavija	2011
Crna Gora	Kvartalni izveštaji
RF	Godišnji - 2011 mesečni - za 09.01.2012
Srbija	2011
Tadžikistan	2011.
Turska	Godišnji
Uzbekistan	Druga polovina 2012.

24. Da li je u vašoj zemlji Ministarstvo finansija zaduženo za formulisanje politika računovodstva i finansijskog izveštavanja u javnom sektoru?

Svih 18 zemalja (100%) je odgovorilo sa "da".

25. Ako su standardi u fazi razvoja ili planiranja, da li je Ministarstvo finansija agencija koja će biti zadužena za njihovo razvijanje?

Dato je 100% odgovora.

Zemlja	Da	Ne (navedite koja agencija je zadužena).
Albanija		Nacionalni savet za računovodstvo sa odobrenjem Ministarstva finansija
Azerbejdžan	x	
Belorusija	x	
Bosna i Hercegovina	x	
Bugarska	x	
Hrvatska	x	
Gruzija	x	
Kazahstan	x	
Republika Kirgistan	x	
Makedonija	x	
Moldavija	x	
Crna Gora	x	
RF	x	
Srbija	x	
Tadžikistan	x	
Turska		Odbor za računovodstvene standarde u javnom sektoru
Ukrajina	x	
Uzbekistan	x	
	16 (88.9%)	2

26. Da li vaša zemlja ima Računovodstveni metodološki ili konsultativni odbor za javni sektor?

Zemlja	Da	Ne, ali ima planova da se uspostavi	Ne i nema planova da se uspostavi
Albanija	x		
Azerbejdžan	x		
Belorusija	x		
Bosna i Hercegovina	x		
Bugarska		x	
Hrvatska		x	
Gruzija	x		
Kazahstan		x	
Republika Kirgistan		x	
Makedonija			
Moldavija		x	
Crna Gora		x	
RF			X
Srbija		x	
Tadžikistan		x	
Turska	x		
Ukrajina	x		
Uzbekistan	x		
	8 (44.4%)	8 (44.4%)	1 (5.5%)

27. Koja agencija je u vašoj zemlji zadužena za sastavljanje konsolidovanog finansijskog izveštaja?

Zemlja	Ministarstvo finansija	Trezor	drugo – molimo navedite
Albanija		x	
Azerbejdžan		x	
Belorusija	x		
Bosna i Hercegovina	x		
Bugarska	x		
Hrvatska			Uprava trezora, koja je deo Ministarstva finansija.
Gruzija	x		
Kazahstan	x		
Republika Kirgistan		x	
Makedonija	x		
Moldavija	x		
Crna Gora	x		
RF		x	
Srbija		x	
Tadžikistan		x	
Turska	x		
Ukrajina		x	
Uzbekistan	x		
	10	7	1

DEO B. AUTOMATIZACIJA RAČUNOVODSTVA I FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA

28. Koje informacione tehnologije (IT) javne institucije koriste za svrhe računovodstva?

Dato je 17 odgovora (94.4%).

Zemlja	računovodstvo je automatizovano, računovodstveni softver se koristi u svim javnim institucijama	računovodstvo na papiru/tabela rnom prikazu	računovodstvo je delimično automatizovano (neke javne institucije koriste automatizovane računovodstvene sisteme, druge koriste računovodstvo na papiru). Molimo navedite koje kategorije institucija koriste automatizovane sisteme.
Albanija			Jedinice centralne vlade i lokalne samouprave
Azerbejdžan	x		
Belorusija			Različite kategorije budžetskih institucija
Bosna i Hercegovina	x		
Bugarska	x		
Hrvatska			Sve javne institucije koriste automatizovane sisteme računovodstva. Trezor koristi SAP sistem. Od 2011, počeli smo sa integrisanjem računovodstvenih sistema ubdžetskih korisnika (ministarstva, agencije) sa SAP sistemom Trezora.
Gruzija	x		
Kazahstan			Računovodstvo javnih institucija republičkog budžeta (ministarstva, agencije, institucije pod državnom kontrolom) je automatizovano, računovodstvo javnih institucija lokalnog budžeta je delimično automatizovano
Republika Kirgistan			Danas budžetski korisnici koriste različiti softver, ali kad budemo uveli ИСУК računovodstvo svih institucija javnog sektora će biti automatizovano.
Makedonija			..
Moldavija			Ministarstva i neke institucije su automatizovale računovodstvo
Crna Gora	x		
RF	x		
Srbija	x		
Tadžikistan			Deo velikih budžetskih institucija (ministarstva, itd)
Turska	x		
Ukrajina			Glavne jedinice potrošnje, državni fondovi za posebne namene
Uzbekistan			MF je razvilo neke softverske programe kao i jedinstveni softver

29. Da li postoji standardni računovodstveni softver koji je obavezan za sve javne institucije?

Dato je 100% odgovora.

Zemlja	Ne	Da (molimo navedite softver)
Albanija	x	
Azerbejdžan	x	
Belorusija	x	
Bosna i Hercegovina	x	
Bugarska	x	
Hrvatska	x	
Gruzija	x	
Kazahstan		Računovodstveni softver koji zadovoljava zateve normativno-pravnih akata MF RK o računovodstvu je obavezan. Imamo softver nacionalnog proizvođača.
Republika Kirgistan	x	
Makedonija	x	
Moldavija	x	
Crna Gora	x	
RF	x	
Srbija	x	
Tadžikistan	x	
Turska		Say 2000i
Ukrajina	x	
Uzbekistan		MF je razvilo neke programe (soft) kao što su "УзАСБО", "Silver light" (preko interneta).
	15 (83.3%)	

30. Na koji način javne institucije dostavljaju svoje finansijske izveštaje finansijskim institucijama višeg ranga?

Dato je 17 (94.4%) odgovora.

Zemlja	elektronski, kroz jedinstveni elektronski portal za javne institucije	elektronski putem e-maila/modema	elektronski na hard disku ili drugih fizičkih medijuma	kroz izveštaje u štampanoj formi	na drugi način (uključujući kombinaciju gore navedenog, molimo navedite)
Albanija					Elektronski putem emaila, podnošenje štampanih verzija izveštaja, elektronski na hard disku
Azerbejdžan	x				
Belorusija				x	
Bosna i Hercegovina					Elektronski, putem jedinstvenog sistema upravljanja finansijskim informacijama, elektronski putem emaila i u štampanom obliku.
Bugarska					Budžetski korisnici sastavljaju svoje finansijske izveštaje na osnovu relevantnih podataka računovodstvenog sistema. Svi

					budžetski korisnici predstavljaju svoje izveštaje preko svojih Jedinica potrošnje prvog nivoa (FLSU) kombinujući: elektronski putem mejla, hard diskova; računovodstvenog softvers FLSU. MF konsoliduje finansijske izveštaje FLSU elektronski preko veb portala za javne institucije koji se razvija da obuhvati sve budžetske institucije - jedinice potrošnje drugog i trećeg nivoa .
Hrvatska			x		
Gruzija				x	
Kazahstan		x			
Republika Kirgistan					U štampanom obliku ili elektronski
Makedonija					
Moldavija					Ministarstva i organi lokalne samouprave - elektronski putem emaila, ostali - na papiru
Crna Gora				x	
RF		x			
Srbija				x	
Tadžikistan				x	
Turska	x				
Ukrajina					U štampanom obliku ili elektronski (na hard disku)
Uzbekistan				x	
	2 (11.1%)	2 (11.1%)	1 (5.5%)	6(33.3%)	6 (33.3%)

31. Do kog stepena kapacitet postojećih IT sistema u Ministarstvu finansija (Trezor) omogućava automatizaciju procesa konsolidovanja finansijskih izveštaja, počevši od nivoa javnih institucija?

Dato je 17 (94.4%) odgovora.

Zemlja	potpuno automatizovani proces konsolidacije kroz postojeći IT sistem	proces konsolidacije automatizovan kroz IT sistem, ali ne potpuno, dodatni unos podataka zahteva se u nekoj od faza	konsolidacija se obavlja zasebno, ne kroz IT sistem
Albanija	x		
Azerbejdžan		x	
Belorusija		x	
Bosna i Hercegovina		x	
Bugarska		x	
Hrvatska			X
Gruzija			X
Kazahstan			X
Republika Kirgistan			
Makedonija			X
Moldavija			X
Crna Gora		x	
RF		x	
Srbija		x	
Tadžikistan			X
Turska	x		
Ukrajina			X
Uzbekistan	x		
	3 (16.7%)	7 (38.9%)	7(38.9%)

32. Da li je proces konsolidacije usklađen sa principima GFS 2001 i IPSAS 6, naročito u pogledu eliminacije međuentitetskih transakcija i bilansa?

Dato je 16 (88.9%) odgovora.

Zemlja	Da	Ne
Albanija	x	
Azerbejdžan	x	
Belorusija	x	
Bosna i Hercegovina	x	
Bugarska	x	
Hrvatska	x	
Gruzija		x
Kazahstan	x	
Republika Kirgistan	x	
Makedonija	x	
Moldavija	x	
Crna Gora	x	
RF	x	
Srbija		x
Tadžikistan		x
Turska		
Ukrajina		x
Uzbekistan		
	12 (66.6%)	4 (22.2%)

33. Na koji način se informacije o sledećim transakcijama prikazuju u računovodstvenom sistemu trezora u vašoj zemlji? Dato je 100% odgovora.

	Računovodstvo u realnom vremenu	Serijska obrada transakcija	Sumarni podaci proistekli iz priručnika ili evidencija o transakcijama	Neka druga metodologija (navedite)
budžetski prihod	11 (61.1%) Albanija, Azerbejdžan, B&H, Gruzija, Kazahstan, Makedonija, Crna Gora, Srbija, Turska, Ukrajina, Uzbekistan	4 (22.2%) Belorusija, Republika Kirgistan, Moldavija, RF	2 (11.1%) Hrvatska, Tadžikistan	1 (5.5%) Bugarska (svaka budžetska institucija beleži sve transakcije u svojim računovodstvenim sistemima pojedinačno prateći princip tekućeg obračunskog računovodstva. Plaćanja CG i SSF su unutar sistema za elektronska budžetska plaćanja i informacije o transakcijama se evidentiraju u realnom vremenu.)
budžetsko finansiranje	10 (55.6%) Albanija, Azerbejdžan, Gruzija, Kazahstan, Makedonija, Crna Gora, Srbija, Turska, Ukrajina, Uzbekistan	5 (27.8%) Belorusija, Republika Kirgistan, Moldavija, Hrvatska,	2 (11.1%) B&H,	1 (5.5%) Bugarska
budžetski rashod	12 (66.6%) Azerbejdžan, B&H, Hrvatska,	3 (16.7%) Belorusija, Moldavija,	2 (11.1%) Albanija, Tadžikistan (Za sada	1 (5.5%) Bugarska

	Gruzija, Kazahstan, Republika Kirgistan, Makedonija, Montenegro, Srbija, Turska, Ukrajina, Uzbekistan	RF	nema računovodstva u trezoru. To je pitanje započete reformne u računovodstvu u javnom sektoru)	
tok novca	12 (66.6%) Albanija, Azerbejdžan, Hrvatska, Gruzija, Kazahstan, Moldavija, Makedonija, Montenegro, Srbija, Turska, Ukrajina, Uzbekistan	3 (16.7%) Belorusija, Republika Kirgistan, RF	2 (11.1%) B&H, Tadžikistan	1 (5.5%) Bugarska

DEO C. SISTEM OBUKA ZA RAČUNOVOĐE U JAVNOM SEKTORU

34. Da li vaša zemlja ima zvanično formulisane zahteve za kvalifikaciju računovođa/stručnjaka za finansijsko upravljanje u javnom sektoru?

35. Da li vaša zemlja ima funkcionalne profesionalne organizacije (udruženja) za računovođe u javnom sektoru i organizacije koje organizuju obuke za njih?

36. Da li vaša zemlja ima druge specijalizovane organizacije koje organizuju obuke za računovođe/stručnjake za finansijsko upravljanje u javnom sektoru?

Dato je 100% odgovora na sva tri pitanja

Zemlja	Zvanično formulisani zahtevi kvalifikacije za računovođe u javnom sektoru/stručnjake za upravljanje finansijama	Funkcionalne profesionalne organizacije (udruženja) za računovođe javnog sektora koje pružaju profesionalne obuke	Druge specijalizovane organizacije koje organizuju obuke za računovođe u javnom sektoru/stručnjake za upravljanje finansijama
Albanija	x	x	
Azerbejdžan	x		X
Belorusija	x		Posebne škole, centri za obuku
Bosna i Hercegovina	x	x	X
Bugarska	x		X (Institut javne administracije i Škola javnih finansija pri MF)
Hrvatska			
Gruzija			Akademija MF
Kazahstan	x	x	AO "Centar za obuku, usavršavanje i napredne obuke za profesionalce iz institucija finansijskog sistema "
Republika Kirgistan			X
Makedonija			
Moldavija			
Crna Gora		x	
RF	x	x	X
Srbija		x	X (Sekcija za budžetsko računovodstvo u javnom sektoru pri Savezu računovođa i revizora Srbije)
Tadžikistan	x		X
Turska	x		
Ukrajina	x		
Uzbekistan	x	x	Trening centar MF, Finansijski institut Taškent
	11 (61.1%)	7 (38.9%)	

37. Da li je vaša zemlja uspostavila sistem nacionalne certifikacije za računovođe u javnom sektoru?

38. Ako postoji nacionalni sistem certifikacije (ili se on planira), da li se dobijanje ovakvog sertifikata odražava na nagrađivanje ili unapređenje?

Dato je 100% odgovora na oba pitanja.

Zemlja	Nacionalni sistem certifikacije za računovođe u javnom sektoru				Da li se dobijanje ovakvog sertifikata odražava na nagrađivanje ili unapređenje	
	Ovo pitanje se ne razmatra	Sistem već postoji	Sistem je u fazi razvoja	Ovo pitanje se razmatra	Da	Ne
Albanija		x				x
Azerbejdžan		x				x
Belorusija	x					
Bosna i Hercegovina		x				x
Bugarska				x		
Hrvatska				x		x
Gruzija			x			x
Kazahstan			x		x	
Republika Kirgistan				x		x
Makedonija			x		x	
Moldavija				x		x
Crna Gora			x			x
RF	x					x
Srbija				x		x
Tadžikistan			x			x
Turska			x			x
Ukrajina	x					x
Uzbekistan			x			
	3	3	7	5	2	13

39. Koju ulogu Ministarstvo finansija ima u obuci računovođa/stručnjaka za finansijsko upravljanje

Dato je 16 (88.9%) odgovora

Zemlja	
Albanija	Odobrava komisiju za certifikaciju odobrenih računovođa
Azerbejdžan	
Belorusija	Centar za obuku MF RB
Bosna i Hercegovina	Ministarstvo finansija daje podršku kontinuiranom obrazovanju računovođa i stručnjaka za finansije zaposlenih u javnom sektoru, dok su stručnjaci Ministarstva uključeni i aktivno učestvuju u redovnoj i kontinuiranoj obuci za zaposlene u javnom sektoru.
Bugarska	Smernice ministra finansija o izveštavanju budžetskih korisnika na gotovinskoj i obračunskoj osnovi. MF organizuje kurseve obuke i obezbeđuje glavne predavače za različite seminare.
Hrvatska	Ministarstvo finansija organizuje radionice za računovođe u javnom sektoru, prevashodno za računovođe korisnika državnog budžeta.
Gruzija	Organizuje obuke, usavršavanja i napredne obuke, certifikaciju trenera za računovodstvo
Kazahstan	MF RK uređuje i koordinira pitanja obuka, usavršavanja i naprednih obuka za profesionalce iz institucija finansijskog sistema.
Republika Kirgistan	Organizuje stručne radionice za obuke računovođa iz javnog sektora
Makedonija	Ministarstvo finansija je odgovorno za obuku računovođa/stručnjaka za upravljanje finansijama iz javnog sektora
Moldavija	Organizacija stručnih radionica i kratkih kurseva
Crna Gora	/
RF	Priručnici sa smernicama, preporuke, pojašnjenja, sastanci, video-konferencije, sinoptička pisma, itd.
Srbija	Nema ulogu
Tadžikistan	MF rukovodi procesom
Turska	Zaduženo za certifikaciju računovođa u javnom sektoru
Ukrajina	Stručne radionice, napredni kursevi obuka
Uzbekistan	Organizacija sistema obuka i naprednih obuka, certifikacija i potvrđivanje, itd.